

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра права Європейського Союзу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО РАДИ ЄВРОПИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Право Ради Європи»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі
знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».
Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 30 с.

Розробник:
Трагнюк Олеся Янівна,
кандидат юридичних наук, професор, доцент

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри права
Європейського Союзу (протокол №12 від 22 червня 2023 року)

Завідувач кафедри – Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук,
професор, професор

Завідувач кафедри - Комарова Тетяна В'ячеславівна, доктор юридичних наук,
професор, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	17
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	18
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Право Ради Європи» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини» Спеціальність – 293 «Міжнародне право» Рівень освіти – другий (магістерський)	вибіркова	вибіркова
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
Загальна кількість годин - 120		семестр 3	семестр 3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Лекції	Лекції
		18 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		82 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни - формування системи наукових знань у сфері правового регулювання міжнародних енергетичних відносин як на універсальному, так і регіональному рівнях, вироблення основних умінь і навичок застосування норм міжнародного енергетичного права, активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти, проведення науково-дослідницької роботи у сфері правового регулювання міжнародних енергетичних відносин та міжнародної енергетичної безпеки.

Завдання:

- опанування студентами вироблених наукою міжнародного енергетичного права теоретичних знань у сфері міжнародних енергетичних відносин;
- освоєння нормативного матеріалу, що є результатом співробітництва держав та інших суб'єктів міжнародного енергетичного права;
- визначення актуальних проблем розвитку правового регулювання відносин суб'єктів міжнародного енергетичного права та напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері;
- ознайомлення з судовою та арбітражною практикою міжнародних органів, що розглядають спори у сфері міжнародного регулювання питань енергетики;
- розвиток навичок і умінь застосування норм міжнародного енергетичного права у практичній діяльності з урахуванням проблем розвитку міжнародних відносин у сфері енергетики та в умовах необхідності досягнення енергетичної безпеки.

Пререквізити: Європейське приватне міжнародне право, правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, конкуренційне (антимонопольне) право.

Кореквізити: право СОТ, податкове право, міжнародне податкове право.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин у сфері права Ради Європи.
РН 2.	Виявляти знання історичних передумов створення та основних етапів еволюції Ради Європи в контексті розгортання процесів регіональної інтеграції, а також сучасних тенденцій інституційного розвитку Ради Європи.
РН 3.	Демонструвати ґрунтовні знання щодо правової природи Ради Європи як

	особливого різновиду регіональних міжнародних організацій, її місця у міжнародній інституційній системі, її взаємодії з іншими міжнародними організаціями.
РН 4	Характеризувати особливості природи членства у Раді Європи, критеріїв членства, процедури набуття та припинення членства у Раді Європи, правових аспектів членства України в цій організації, інституційної системи Ради Європи.
РН 6	Здійснювати критичний, логічний та системний аналіз основних джерел права Ради Європи, їх ієрархії, основних процедур нормотворчості як на рівні договірного права, так і актів «м'якого» права.
РН 7	Демонструвати розуміння природи та особливостей договірного права Ради Європи та знання типів міжнародних договорів Ради Європи, порядку її розробки, прийняття, реєстрації.
РН 8	Вміння аналізувати, правильно тлумачити та застосовувати норми права Ради Європи в професійній діяльності та пояснювати специфіку застосування різноманітних джерел права Ради Європи.
РН 9	Демонструвати знання основних положень базових конвенцій Ради Європи у сфері захисту прав людини, демократії, верховенства права, вміння правильно тлумачити їх та застосовувати у практичній діяльності, визначати їхній вплив на удосконалення правової і політичної системи України.
РН 10	Виявляти особливості та вміти пояснювати специфіку часткових угод як джерел права Ради Європи, знання їх природи, різновидів, основних положень та наслідків участі України в цих угодах, а також особливості статусу та повноважень органів, що утворені відповідно до часткових угод.
РН 11	Демонструвати знання, розуміння та вміння пояснювати специфіку правового статусу контрольних та моніторингових процедур в рамках Ради Європи, типів контрольних органів базових конвенцій Ради Європи.
РН 12	Виявляти уміння застосовувати на практиці знання щодо використання інституту індивідуальних скарг, оцінки звітності держав, використання відвідувань, інспекцій та інших форм контрольних повноважень органами Ради Європи.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.

ЗК 6. Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема, розробляти міжнародні проєкти й управляти ними.

ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру й пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати й синтезувати) з різноманітною інформацією, великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати і критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.

ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні й комунікативні технології у професійних цілях.

ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку й доказово її представляти.

ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення й усвідомлювати їх етичні наслідки.

ЗК 16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з інших галузей знань і видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному фаховому середовищі.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми й закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні й економічні системи.

СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів фізичних, юридичних осіб чи держави при розгляді справ у національних і міжнародних установах й організувати надання юридичних послуг.

СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.

СК 8. Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових організаціях.

СК 9. Здатність розуміти природу інтеграційних утворень, визначати оптимальні підходи і стратегії щодо співпраці України з такими утвореннями.

СК 10. Здатність надавати повну й різнобічну міжнародно-правову оцінку діям суб'єктів міжнародного права.

СК 11. Здатність забезпечувати імплементацію міжнародно-правових стандартів в окремі галузі національного законодавства.

СК 12. Здатність запроваджувати інновації та/або здійснювати дослідження у різних галузях й інститутах міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.

СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід при оцінці міжнародно-правових явищ і міжнародних відносин із використанням юридичного інструментарію.

СК 16. Здатність працювати з міжнародною документацією (договорами, актами міжнародних організацій та органів тощо), визначати їх правову природу, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 18. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародного права (публічного/приватного), права Європейського Союзу та їх вплив на розвиток національних правових систем.

СК 21. Здатність ефективно комунікувати в міжнародному, мультикультурному середовищі з використанням знань у сфері міжнародного права, європейського права й міжнародних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати різноаспектні проблеми міжнародно-правового й національно-правового змісту і пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.

ПРН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування.

ПРН 6. Захищати інтереси власної держави у національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, міжнародних судах та організаціях, зокрема інтеграційних, на міжнародних конференціях.

ПРН 7. Приймати обґрунтовані рішення на основі отриманих знань з міжнародного публічного, приватного права та права ЄС та усвідомлювати їхні наслідки для різних суб'єктів національного і міжнародного права.

ПРН 9. Усвідомлювати механізм і наслідки імплементації норм міжнародних договорів, застосування актів міжнародних міжурядових організацій, виконання рішень міжнародних судів у національний правопорядок.

ПРН 15. Характеризувати різні правові системи й механізми їх взаємодії; визначати особливості міжнародної нормативної системи й місця в ній міжнародного права (публічного/приватного), права Європейського Союзу.

ПРН 16. Визначати зміст та юридичну природу національних нормативно-правових актів, міжнародних договорів та інших міжнародних документів, виявляти колізії між нормам міжнародних договорів, між нормами міжнародного договору та актами національного законодавства, також пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 17. Проводити дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела й прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки й презентувати результати дослідження.

ПРН 19. Демонструвати знання еволюції, стану й перспектив розвитку правового регулювання різноманітних сфер міжнародного співробітництва,

успішувати наслідки конвергенції правових систем в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Рада Європи як міжнародна організація: статус та інституційна.

Створення та основні етапи розвитку Ради Європи. Еволюція політико-правової ідеї європейської ідентичності та інтеграційні процеси в Європі. Інтеграційні процеси у Європі в період між світовими війнами. Історичні чинники європейської інтеграції після другої світової війни. “Європейські рухи” та інституціоналізація ідеї європейської міждержавної організації. Європейський Конгрес у Гаазі (травень 1948 року). Уніонізм та федералізм.

Договір про заснування Ради Європи (травень 1949 року). Особливості політико – правового розвитку Ради Європи до початку 90-х років ХХ ст. Розпад соціалістичного табору та посилення ролі Ради Європи. Запровадження та імплементація критеріїв членства у Раді Європи. Україна та Рада Європи. Реформування Ради Європи, сучасні тенденції її інституційного розвитку.

Членство у Раді Європи. Статутні та спеціалізовані органи Ради Європи, їх статус та повноваження. Інститут членства. Критерії та процедури набуття членства у Раді Європи. Статус асоційованого члена. Умови та процедура припинення членства у Раді Європи.

Статус та повноваження Комітету Міністрів Ради Європи. Регламенти та процедури прийняття рішень КМ Ради Європи. Акти Комітету Міністрів Ради Європи. Консультативна (Парламентська) Асамблея Ради Європи. Особливості формування та повноваження. Акти ПАРЄ. Конгрес регіональних та місцевих влад. Правові основи діяльності. Повноваження та процедури прийняття рішень. Секретаріат Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи. Комісар з прав людини. Місце Європейського суду з прав людини у інституційній системі Ради Європи.

Спеціалізовані органи Ради Європи. Загальна типологія органів та установ Ради Європи. Специфіка договірних (контрольних) органів. Статус і повноваження органів, що діють на підставі часткових угод. Резолюція Комітету міністрів про міжурядові спеціальні органи (2011) 24.

Органи та установи, що утворені на підставі резолюцій Комітету міністрів Ради Європи. Особливості актів цих органів: типологія, юридична сила, способи імплементації в національний правопорядок.

Перспективи розвитку інституційної системи Ради Європи.

Правові основи взаємодії Ради Європи та інших міжнародних організацій. Особливості взаємодії Ради Європи та ООН: нормативні та інституційні питання.

Поняття “європейський правовий простір”. Проблема приєднання ЄС, інших міжнародних організацій та неєвропейських держав до конвенцій Ради Європи та участі у інших формах політико-правової взаємодії.

Правове регулювання відносин Ради Європи та ЄС. Проблема розмежування компетенцій та сфер діяльності. Меморандум про взаєморозуміння (2015 рік).

Міжнародні неурядові організації та Рада Європи. Конференція міжнародних неурядових організацій Ради Європи.

Правові аспекти членства України у Раді Європи. Основні стадії набуття Україною членства в Раді Європи. Зміст та особливості виконання Україною зобов’язань, що були визначені умовою членства.

Організаційно-правові питання імплементації правових стандартів Ради Європи у національний правопорядок України. Стан ратифікації базових конвенцій Ради Європи.

Модуль 2. Договірне право Ради Європи.

Загальна характеристика договірного права Ради Європи. Специфіка договорів Ради Європи. Місце Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод у системі договорів Ради Європи. Процедура підготовки та прийняття договорів Ради Європи. Роль статутних органів у підготовці та прийнятті договорів Ради Європи. Діяльність договірного офісу Ради Європи та реєстр договорів. Проблеми уніфікації та оптимізації системи договорів Ради Європи. Участь неєвропейських держав та міжнародних організацій у договорах Ради Європи. Статутне право Ради Європи. Загальна характеристика джерел статутного права Ради Європи та його взаємодії з актами інституційного права. Особливості Статуту Ради Європи. Структура та основні положення. Статутні резолюції Комітету Міністрів: їх зміст та значення для діяльності Ради Європи. Види статутних резолюцій. Статутні Конвенції. Значення статутних конвенцій для встановлення критеріїв оцінки дотримання державами статуту та цілей організації.

Договори Ради Європи в сфері захисту прав людини, розвитку демократії та верховенства права. Каталог прав людини, що захищаються в рамках Ради Європи. Вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних прав людини на норми договірного права Ради Європи в сфері захисту прав людини. Базові конвенції Ради Європи у сфері захисту соціальних прав людини. Базові конвенції Ради Європи щодо вразливих категорій населення.

Концепція європейських демократичних цінностей як основа договірного права Ради Європи у сфері демократії. Основні сфери договірного

регулювання європейських демократичних стандартів: місцеве самоврядування; захист меншин; протидія корупції; мовні питання; вибори та демократичні інститути; свобода вираження поглядів та діяльність ЗМІ.

Базові конвенції Ради Європи у сфері юстиції та судочинства: про взаємну правову допомогу; про виконання судових рішень; про відшкодування потерпілим від насильницьких злочинів; про передачу засуджених; тощо.

Базові конвенції Ради Європи у сфері протидії злочинності та новим викликам безпеки: про протидію тероризму; про кіберзлочинність; про заборону; про захист дітей від сексуального насильства; тощо.

Часткові угоди як особливий різновид джерел права Ради Європи. Часткові угоди як правова форма співробітництва в межах Ради Європи в окремих сферах. Особливості правової природи часткових угод та їх типологія: часткові угоди; розширені угоди; часткові розширені угоди.

Особливості статусу, повноважень та форм діяльності органів, що утворені відповідно до таких угод. Нормотворча діяльність таких органів та її вплив на національну імплементацію європейських правових стандартів. Участь України у часткових угодах.

Органи та механізми, що створені на підставі часткових та розширених угод Ради Європи. Банк Розвитку Ради Європи (БРРЄ). Європейський директорат з якості лікарських засобів та охорони здоров'я (EDQM). Група зі співробітництва у боротьбі проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (Група Помпіду). Європейський центр глобальної взаємозалежності та солідарності (Північ-Південь Центр). Група держав проти корупції (GRECO)

Модуль 3. Правові аспекти контрольних та моніторингових процедур в рамках Ради Європи.

Контрольні процедури на основі договорів Ради Європи. Типологія договорів за критеріями способу оцінки дотримання договірних зобов'язань. "Follow up" механізми контролю та договірні контрольні органи. Типологія контрольних органів базових європейських конвенцій. Судовий та квазісудовий контроль. Застосування інституту індивідуальних скарг. Звітність держав. Контроль на основі прямих відвідувань чи інспекцій. Виконання контрольних повноважень статутними органами як специфіка договірних механізмів контролю Ради Європи.

Значення та особливості реалізації контрольних повноважень Європейським Судом з прав людини. Загальна характеристика контрольного механізму Конвенції. Принципи субсидіарності та розсуду держави як базові засади контрольного механізму. Реформування контрольного механізму. Юрисдикція Європейського суду з прав людини. Види рішень Європейського суду з прав людини. Пілотні рішення ЄСПЛ. Тлумачення Конвенції Європейським судом з прав людини: загальна характеристика. Значення

практики ЄСПЛ у діяльності контрольних органів інших конвенцій Ради Європи та її вплив на розробку нових секторальних конвенцій. Взаємодія ЄСПЛ з іншими органами та установами Ради Європи.

Особливості моніторингових процедур ПАРЄ та Комітету Міністрів Ради Європи. Статутні та позастатутні повноваження у сфері контролю та моніторингу.

Основні контрольні повноваження Комітету Міністрів. Контроль виконання рішень ЄСПЛ: правові підстави, процедури, результати. Роль Комітету міністрів у оцінці дотримання державами

Особливості моніторингових повноважень ПАРЄ. Сфера застосування, процедури, органи моніторингу та акти реагування. Розмежування правового та політичного моніторингу.

Контрольні та моніторингові процедури на основі часткових угод. Застосування контрольних механізмів органами, що утворені чи діють на основі часткових угод. Особливості методів контролю. Види актів, що приймаються за результатами реалізації контрольних повноважень.

Значення контрольних механізмів часткових угод для національної імплементації європейських політико-правових стандартів.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Модуль Рада Європи як міжнародна організація: статус та інституційна.				
		Тема 1. Створення та основні етапи розвитку Ради Європи.	9	2	2	5

		Тема 2. Членство у Раді Європи. Статутні та спеціалізовані органи Ради Європи, їх статус та повноваження.	16	2	2	12
		Тема 3. Правові основи взаємодії Ради Європи та інших міжнародних організацій.	9	2	2	5
		Тема 4. Правові аспекти членства України у Раді Європи.	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	44	6	6	32
		Модуль 2. Договірне право Ради Європи.				
		Тема 1. Загальна характеристика договірного права Ради Європи.	9	2	2	5
		Тема 2. Договори Ради Європи в сфері захисту прав людини, розвитку демократії та верховенства права.	13	4	4	5
		Тема 3. Часткові угоди як особливий різновид джерел права Ради Європи	11	2	4	5
		<i>Разом</i>	33	8	10	15
		Модуль 3. Правові аспекти контрольних та моніторингових процедур в рамках Ради Європи.				
		Тема 1. Контрольні процедури на основі договорів Ради Європи.	12	1	1	10

		Тема 2. Значення та особливості реалізації контрольних повноважень Європейським Судом з прав людини.	12	1	1	10
		Тема 3. Особливості моніторингових процедур ПАРЄ та Комітету Міністрів Ради Європи.	12	1	1	10
		Тема 4. Контрольні та моніторингові процедури на основі часткових угод.	7	1	1	5
		<i>Разом</i>	43	4	4	35
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	18	20	82

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Модуль Рада Європи як міжнародна організація: статус та інституційна.				
		Тема 1. Створення та основні етапи розвитку Ради Європи.	10			10
		Тема 2. Членство у Раді Європи.	10			10

		Статутні та спеціалізовані органи Ради Європи, їх статус та повноваження.				
		Тема 3. Правові основи взаємодії Ради Європи та інших міжнародних організацій.	10			10
		Тема 4. Правові аспекти членства України у Раді Європи.	10			10
		<i>Разом</i>	40			40
		Модуль 2. Договірне право Ради Європи.				
		Тема 1. Загальна характеристика договірного права Ради Європи.	14	2	2	10
		Тема 2. Договори Ради Європи в сфері захисту прав людини, розвитку демократії та верховенства права.	14	2	2	10
		Тема 3. Часткові угоди як особливий різновид джерел права Ради Європи.	10			10
		<i>Разом</i>	38	4	4	30
		Модуль 3. Правові аспекти контрольних та моніторингових процедур в рамках Ради Європи.				
		Тема 1. Контрольні процедури на основі договорів Ради Європи.	11	1		10
		Тема 2. Значення	11	1		10

		та особливості реалізації контрольних повноважень Європейським Судом з прав людини.				
		Тема 3. Особливості моніторингових процедур ПАРЄ та Комітету Міністрів Ради Європи.	10			10
		Тема 4. Контрольні та моніторингові процедури на основі часткових угод.	10			10
		<i>Разом</i>	42	2		40
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне енергетичне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу студентів – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3		Самостійна робота студентів	
п/з	Тест/конт рольна робота/колквиум	п/з	Тест/конт рольна робота/колквиум	п/з	Тест/конт рольна робота/колквиум		
max 15	max 10	max 25	max 10	max 10	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Мінімальний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи здобувача вищої освіти	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з		

	певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	не зараховано	0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року, Рада Європи. Верховна Рада України: оф. веб-портал. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. Верховна Рада України: оф. веб-портал. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
3. Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду від 19.12.2014 No 13. Верховна Рада України : оф. веб-портал. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14>
4. Виконання Україною зобов’язань. Рекомендація 1416 (1999), прийнята Парламентською Асамблеєю Ради Європи 22 червня 1999 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_599
5. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Вчинено у м. Страсбург 26 листопада 1987 р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
6. Європейська Конвенція про боротьбу з тероризмом : Вчинено у м. Страсбург 27 січня 1977 р. № ETS 90 . *Офіційний вісник України* від 19 квітня 2006 р. 2006. № 14. С. 337. Ст. 1055.
7. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах : Вчинено у м. Страсбург, 20 квітня 1959 р. *Офіційний вісник України* від 16 липня 2004 р. 2004. № 26. С. 231. Ст. 1735.

8. Європейська конвенція про видачу правопорушників : Вчинено у м. Париж 13 грудня 1957 р. *Офіційний вісник України* від 16 липня 2004 р. 2004. № 26. С. 223. Ст. 1734.
9. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства : Вчинено у м. Лондон 7 червня 1968 р. *Офіційний вісник України* від 19 листопада 2004 р. 2004. № 44. С. 362. Ст. 2941.
10. Європейська культурна конвенція : Вчинено у м. Париж 19 грудня 1954 р. *Офіційний вісник України* від 25 жовтня 2006 р. 2006. № 41. С. 241. Ст. 2781.
11. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництва між територіальними общинами або властями : Вчинено у м. Мадрид 21 травня 1980 р. *Офіційний вісник України* від 15 березня 2006 р. 2006. № 9. С. 200. Ст. 585.
12. Європейська соціальна хартія (переглянута): Вчинено у м. Страсбург 3 травня 1996 р. № ETS 163. *Офіційний вісник України* від 18 жовтня 2006 р. 2006. № 40. С. 37. Ст. 2660.
13. Європейська хартія місцевого самоврядування : Вчинено у м. Страсбург 15 жовтня 1985 р. *Офіційний вісник України* від 3 квітня 2015 р. 2015. С. 450. Ст. 718.
14. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин : Вчинено у м. Страсбург 5 листопада 1992 р. *Офіційний вісник України* від 25 грудня 2006 р. 2006. № 50. С. 379. Ст. 3381.
15. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом : Вчинено у м. Страсбург 8 листопада 1990 р. *Офіційний вісник України* від 16 квітня 1998 р. 1998. № 13. С. 304.
16. Конвенція про кіберзлочинність : Вчинено у м. Будапешт 23 листопада 2001 р. *Офіційний вісник України* від 10 вересня 2007 р. 2007. № 65. С. 107. Ст. 2535.
17. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму : Вчинено у м. Варшава 16 травня 2005 р. *Офіційний вісник України* від 10 вересня 2007 р. 2007. № 65. С. 124. Ст. 2536.
18. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) : Вчинено у м. Страсбург 27 січня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України* від 30 листопада 2007 р. 2007. № 47/47–48. С. 2028.
19. План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова» CM(2022)187 від 29 листопада 2022 Документ підготовлено Директоратом з координації програм Документ

затверджено Комітетом міністрів Ради Європи 14 грудня 2022
CM/Del/Dec(2022)1452/2.4

20. Рамкова конвенція про захист національних меншин: Вчинено у м. Страсбург 1 лютого 1995 р. *Офіційний вісник України* від 08 жовтня 2013 р. 2013. № 75. С. 378. Ст. 2804.
21. Статут Європейської комісії «За демократію через право»: Додаток до Резолюції (90) 6, прийнятої Комітетом Міністрів 10 травня 1990 р. на 86-ій сесії. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_244
22. Статут Ради Європи : Вчинено у м. Лондон 5 травня 1949 р. *Офіційний вісник України* від 16 липня 2007 р. 2007. № 26. С. 215. Ст. 1733.
23. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : Вчинено у м. Страсбург 4 листопада 1999 р. *Офіційний вісник України* від 15 березня 2006 р. – 2006. № 9. С. 252. Ст. 592.
24. Щодо вступу України. Рекомендація, прийнята Парламентською Асамблеєю Ради Європи 26 вересня 1995 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_589
25. Charter and Statutory Resolution of the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe / Revised version. Resolution (2015) 9 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on July 8, 2015. URL : <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2790502&SecMode=1&DocId=2048106&Usage=2>
26. Committee of Ministers of the Council of Europe. URL: <http://www.coe.int/en/web/cm/home>
27. Complete list of the Council of Europe's treaties. URL: <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list>
28. Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse. Adopted by the Council of Europe on October 25, 2007. URL: <http://www.conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?CL=ENG&CM=&NT=201&DF=&VL=>
29. Invitation to Ukraine to become a member of the Council of Europe. Resolution (95) 22 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on October 19, 1995. URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=539695&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>

30. Members handbook. Adopted by the Parliamentary Assembly Council of Europe on January 17, 2015. URL : http://assembly.coe.int/AboutUs/APCE_MembersHandbookE.pdf
31. Memorandum of understanding between the Council of Europe and the European Union URL: http://ec.europa.eu/justice/international-relations/files/mou_2007_en.pdf
32. On observer status. Statutory resolution (93) 26 adopted by the Committee of Ministers of the Parliamentary Assembly on 14 May, 1993. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804e42f6>
33. On partial and enlarged agreements. Statutory resolution (93) 28 adopted by the Committee of Ministers of the Parliamentary Assembly on May 14, 1993. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680534828>
34. On relations between the Council of Europe and international non-governmental organizations. Statutory resolution (93) 38 adopted by the Committee of Ministers of the Parliamentary Assembly on October 18, 1993. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804d21f8>
35. The accession of the European Union/European Community to the European Convention on Human Rights. Resolution 1610 (2008) 1 adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on April 17, 2008. URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17642&lang=en>

Література

Основна література

1. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ : навч.-метод. посіб. / укл.: В. В. Форманюк, Р. Ф. Харитонов, Ю. Ю. Акіменко, О. В. Пасечник, О. К. Канєнберг-Сандул, Т. С. Федорова, Д. О. Гребенюк ; за ред. Х. Н. Бехруза ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. 120 с.

2. Флоренц Бенуа-Ромер, Гайнріх Клебес. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського простору / пер. з англ. – Київ : К.І.С., 2007. – 232 с. – ISBN 966-7048-64-0.
3. Practical Impact of the Council of Europe Monitoring Mechanisms in Improving Respect for Human Rights and the Rule of Law in Member States. Directorate General Human Rights and Rule of Law Council of Europe, 2014. 62 p. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007feea>
4. Steven Greer, Janneke Gerards & Rose Slove. Human Rights in the Council of Europe and the European Union: Achievements, Trends and Challenges. – Cambridge University Press. – 2018. – 939 p.
5. Supervision of the Execution of Judgments and Decisions of the European Court of Human Rights 2020, Council of Europe, March 2021, 87 p. URL: <https://rm.coe.int/2020-cm-annual-report-eng/1680a1f4e8>
6. The Council of Europe: Its Law and Policies. Front Cover. Stefanie Schmahl, Marten Breuer. Oxford University Press, 2017. Law. 986 p.

Додаткова література

1. Аббакумова Д.В. Членство в Раді Європи та захист прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 439-445.
2. Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи: міжнародно-правова природа та повноваження: монографія. Харків: Право, 2016. 256 с.
3. Андрієнко І. С. Європейська соціальна хартія як джерело європейських міжнародних соціальних стандартів у сфері подолання бідності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 1. С. 78-8.

4. Анцупова Т. Коментар до рішення Європейського суду з прав людини про застосування тимчасових (забезпечувальних) заходів від 1 березня 2022 р. Верховний суд (03.03.2022). URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1261301/>
5. Анцупова Т. Наслідки виключення РФ із Ради Європи. *Закон і Бізнес* (17.03.2022). URL: https://zib.com.ua/ua/150910-naslidki_viklyuchennya_rf_z_radi_evropi_poyasnila_suddya_vs.html
6. Бенуа-Ромер Ф., Клебес Г. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського правового простору. [Перек. з англ. О. Андрійчук; наук.ред. С. Шевчук]. К. : К.І.С., 2007. 232 с.
7. Бошицький Ю. Л., Чернецька О. В., Дей М. О. та ін. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: Навчальний посібник. / за заг. ред. Бошицького Ю. Л., Дей М. О. К.: Видавництво Ліра– К, 2015. 268 с.
8. Заблоцька Л. Г., Федорова А. Л., Шинкаренко Т. І. Політико–правові аспекти діяльності Ради Європи : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Л. Г. Заблоцька, А. Л. Федорова, Т. І. Шинкаренко. Київ : Фенікс, 2007. 224 с.
9. Калмиков Т. О. Комісар з прав людини: місце та функції в системі органів Ради Європи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Т. О. Калмиков ; кер. роботи М. В. Буроменський ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 20 с.
10. Кацевич Т., Федорченко І. Європейська політика безпеки та роль міжнародних організацій (Рада Європи, ОБСЄ, ЄС) у вирішенні конфлікту на сході України. *Українознавчий альманах*. 2019. Вип. 24. С. 118–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukralm_2019_24_23
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях і відповідях) : навч.-довідк. посіб. / [О. В. Сердюк, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Харків: Право, 2019. 124 с.

- 12.Київець О. Процесуальне право Ради Європи: питання теорії і практики. *Юридичний вісник: щоквартальний журнал*, 2014. № 3. С. 389.
- 13.Краснікова О.В. Виключення з Ради Європи як санкція за порушення міжнародних зобов'язань. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2022. С. 249-252.
14. Кузьма В. Ю. Міжнародно - правові аспекти співробітництва Ради Європи з Європейським Союзом. Дис. на здоб. наук. ступеня к.ю.н. за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2018. 242 с.
- 15.Лінник Н. В. Європейська Соціальна Хартія на захисті прав дітей. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 3. С. 38-4.
- 16.Павлів-Самоїл Н. П. Аналіз відповідності національного законодавства ратифікованим статтям Європейської соціальної Хартії (переглянутої). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки. 2016. № 845. С. 302-307.
- 17.Посібник з європейського антидискримінаційного права. Українське видання: ТОВ «К.І.С.», 2013. 196 с.
- 18.Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних видання 2018 року. Агенція Європейського Союзу з питань основоположних прав та Рада Європи, 2018, 436 с. URL: https://echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_UKR.pdf
- 19.Посібник з європейського права з питань доступу до правосуддя. Агенція Європейського Союзу з питань основоположних прав та Рада Європи, 2016, 236 с. URL: https://echr.coe.int/Documents/Handbook_access_justice_UKR.pdf
- 20.Птуха С. С. Правові аспекти діяльності Ради Європи у сфері охорони та використання культурної спадщини : автореф. дис. ... канд. юрид.

- наук: [спец] 12.00.11 «Міжнар. право» / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2012. 21 с.
21. Сухорольський П. Міжнародний механізм реалізації конвенцій з охорони довкілля. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 102–107.
22. Федорова А. Л. Зобов'язання України за Європейською соціальною хартією (переглянутою): юридичні наслідки в разі невиконання. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2015. Т. 168. С. 77-81.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun_2015_168_20
23. Федорова А. Захист внутрішньо-переміщених осіб: стандарти Ради Європи та законодавство України. Пріоритетні напрями досліджень розвитку держави і права в умовах євроатлантичної інтеграції України. З нагоди 65-річчя проф. І. Біласа. за заг. ред. проф. Н. Камінської, Київ. – Дрогобич: Посвіт, 2018. С. 271 – 285.
24. Харитонов Р. Ф., Масловська Т. П. Проблемні аспекти правосуб'єктності міжнародних організацій: Європейський союз та Рада Європи. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2022. № 11, С. 816-818.
25. Харитонов Р. Ф., Перова О. А. Роль міжнародної організації Ради Європи в системі європейської колективної безпеки. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2022. № 11, С. 819-822.
26. Шевченко-Бітенська О. В. Правові механізми Ради Європи у сфері захисту людей від насильства : 12.00.11 : дис. ... канд. юрид. наук / НУ «ОЮА». Одеса, 2015. 210 с
27. Terec-Vlad, L. . (2022). Analysis of the Organization of the Council of Europe from a Historical Perspective. *Journal for Social Media Inquiry*, 4(1), 35-40.
28. The Council of Europe and European Union. Partners in Promoting Human Right and Democrac. Council of Europe and European Union, 2020. 7 p.

29. Tkowski Andrzej. Labour Law: Council of Europe. Kluwer Law International, 2019. 256 p.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Організації Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
6. Офіційний веб-портал Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/portal>
7. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини - <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
8. Офіційна сторінка Офісу Ради Європи в Україні - <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/home>
9. Документи Ради Європи щодо України - <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/documents>
10. Участь України у діяльності Ради Європи - <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/rada-yevropi/uchast-ukrayini-u-diyalnosti-radi-yevropi>
11. Офіційна сторінка ПАРЄ - <https://pace.coe.int/en/>
12. Офіційна сторінка Комітету Міністрів РЄ - <https://www.coe.int/en/web/cm/about-cm>
13. Процедури і методи роботи Комітету Міністрів Ради Європи - https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168058d922

14. Офіційна сторінка Конгресу місцевих і регіональних рад Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/congress>
15. Офіційна сторінка Генерального Секретаря Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/secretary-general/home>
16. Офіційна сторінка Банку Розвитку Ради Європи - <https://coebank.org/en/>
17. Офіційна сторінка Комісара Ради Європи з прав людини - <https://www.coe.int/en/web/commissioner/home>
18. Офіційна сторінка Конференції міжнародних неурядових організацій Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/ingo>
19. Офіційна сторінка Європейського центру глобальної взаємозалежності та солідарності (Північ-Південь Центр). - <https://www.coe.int/en/web/north-south-centre>
20. Офіційна сторінка Групи зі співробітництва у боротьбі проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (Група Помпиду) - <https://www.coe.int/en/web/pompidou>
21. Офіційна сторінка Європейського комітету соціальної згуртованості - <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/european-committee-for-social-cohesion>
22. Офіційна сторінка Європейського директорату з якості лікарських засобів та охорони здоров'я (EDQM) - <https://www.edqm.eu/en/>
23. Офіційна сторінка Групи держав проти корупції (GRECO) - <https://www.coe.int/en/web/greco>
24. Офіційна сторінка Керівного комітету з медіа та інформаційного суспільства (CDMSI) - <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/cdmsi>
25. Офіційний веб-портал Організації з безпеки і співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
26. Офіційний веб-портал Європейського Союзу - <http://europa.eu/>

- 27.Офіційний веб-портал Світової організації торгівлі -
<https://www.wto.org>
- 28.Український часопис міжнародного права -
<http://jusintergentes.com.ua/index.php?lang=uk>
- 29.Альманах міжнародного права - <http://www.intlawalmanac.net>
- 30.European Journal of International Law - <http://www.ejil.org/archives.php>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри права Європейського Союзу. URL: [http://
library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=605:](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605)